

Concept

Bouwstenen IJmond propositie MRA 2024-2028

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) gaat haar MRA agenda vernieuwen. Op basis van deze agenda bepalen we de inzet vanuit de regio voor de komende vier jaar (2024-2028). Op 19 juni hebben de raden in de IJmond daar een gezamenlijke bijeenkomst over gehad. Op 6 september is wederom een bijeenkomst in de IJmond hierover.

Het is de bedoeling dat de IJmond voor 1 november een zogenoemde “propositie” aanlevert.

Hiermee zetten we als IJmond de punten op een rij die we belangrijk vinden in het samenwerkingsverband van de MRA. Dat doen we door aan te geven wat de deelregio IJmond is, wat de IJmond bijdraagt op MRA-schaal en wat de IJmond vraagt aan de MRA-partners en het MRA-samenwerkingsverband. Hiermee kunnen we ook gericht onze speerpunten inbrengen aan de diverse tafels van de MRA.

Wat zijn we?

De IJmond heeft het allemaal! Alle ruimtelijke en maatschappelijke opgaven komen samen in de IJmond.

Hier, waar industrie en natuur samenkomen vormt de IJmond een uniek en krachtig landschap waar het verleden en de toekomst in een delicate dans verstrengeld zijn.

De IJmond is een regio in Nederland die uniek is om verschillende redenen. De IJmond ligt aan de monding van het Noordzeekanaal, een belangrijke waterweg voor scheepvaart en handel. De regio heeft een rijke geschiedenis die teruggaat tot de Middeleeuwen. De geografische ligging heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van de regio als een knooppunt van economische activiteit.

De IJmond staat bekend om zijn industriële complex, waaronder staal- en metaalbedrijven, zoals Tata Steel. Deze bedrijven hebben een aanzienlijke invloed op de economie van de regio en leiden tegelijkertijd tot discussies over milieuproblemen en duurzaamheid.

Ondanks de aanwezigheid van industrie heeft de IJmond ook diverse natuurlijke schoonheden, zoals duinen, stranden en natuurgebieden, zoals het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Dit contrast tussen industrie en natuur maakt de regio uniek. Maar het heeft ook geleid tot inspanningen om een balans te vinden tussen economische ontwikkeling en milieubescherming.

De IJmond herbergt diverse gemeenschappen en heeft een rijke culturele achtergrond. Plaatsen zoals IJmuiden, Wijk aan Zee en Heemskerk hebben hun eigen lokale identiteit en evenementen die de cultuur van de regio weerspiegelen. De combinatie van stranden, duinen, historische locaties en recreatiemogelijkheden maken het tot een interessante bestemming voor toeristen. Mensen kunnen genieten van diverse activiteiten, zoals wandelen in de duinen, ontspannen op de stranden, het bezoeken van historische bezienswaardigheden en genieten van watersporten in de omgeving.

De IJmond heeft ook onderwijs- en onderzoeksinstellingen die bijdragen aan de kennisontwikkeling en technologische vooruitgang in de regio. Universiteiten, hogescholen en onderzoekscentra spelen een rol in het bevorderen van innovatie en het aantrekken van talent naar de regio.

Vanwege de aanwezige industrie en milieukwesties hebben inwoners van de IJmond een sterke betrokkenheid getoond bij lokale aangelegenheden. Er zijn verschillende actiegroepen en organisaties die zich inzetten voor milieubescherming, gezondheidszorg en verbetering van de levenskwaliteit in de regio. Ondanks de sterke industriële aanwezigheid en economische activiteit, heeft de IJmond ook te maken met uitdagingen, zoals werkgelegenheid, duurzaamheid en infrastructuurontwikkeling. Er zijn voortdurende inspanningen om een evenwicht te vinden tussen economische groei en het waarborgen van een gezonde leefomgeving. De mobiliteitsuitdagingen in de IJmond-regio vragen om een geïntegreerde aanpak, waarbij zowel de economische behoeften als de leefbaarheid van de regio in overweging worden genomen. Het bevorderen van duurzame vervoersoplossingen, het verminderen van congestie en het ondersteunen van efficiënt openbaar vervoer zijn belangrijke aspecten van een succesvol mobiliteitsbeleid dat zowel de inwoners als het milieu ten goede komt.

Al met al vormen deze unieke eigenschappen en uitdagingen van de IJmond een interessante dynamiek die de regio onderscheidt van andere gebieden in Nederland. De combinatie van geschiedenis, industrie, natuur, cultuur en maatschappelijke betrokkenheid maakt de IJmond tot een intrigerende en complexe regio die blijft evolueren en zich blijft aanpassen aan de veranderende tijden. Het creëert een contrast dat de IJmond onderscheidt en uitnodigt tot reflectie over de balans tussen menselijke vooruitgang en het behoud van het milieu.

In vogelvlucht:

- **Verscheidenheid aan woonkwaliteiten**

De IJmond kent een grote verscheidenheid aan woonmilieus. Van stedelijk tot dorps en groen wonen, van betaalbaar tot duur en alles daar tussenin. Met veel naoorlogse bouw. Kenmerken zijn kleinschaligheid, nabijheid van groen en landschap, werk en voorzieningen en op verschillende plekken ook betaalbaar. Met deze woonmilieus op korte afstand van woon/werklocaties in de MRA wordt voorzien in de behoefte van divers geschoolde medewerkers.

- **Kust, Landschap**

Natuur en groen zorgen voor recreatieve mogelijkheden en ook voor rust op de westflank van de MRA. Het heeft een belangrijke recreatieve en toeristische functie voor de bewoners en bezoekers van de MRA. Het is een groot en divers gebied met het Nationaal Park Zuid-Kennemerland en het Noord-Hollands duinreservaat (N2000). Een groene zone met buitenplaatsen aan de westkant, polders waaronder de Wijkerveerpolder en de recreatiegebieden Spaarnwoude Park, de Stelling van Amsterdam, het getijdenlandschap Oer-IJ en "Tussen IJ en Z" aan de oostzijde. Tussen deze grote groengebieden liggen enkele oost-west liggende groenzones die de gebieden met elkaar verbinden. Het landschap en groen zijn waardevolle onderdelen van het leefklimaat van de MRA. De aangelegde fiets- en wandelnetwerken stimuleren het beleven van deze omgeving.

- **Noordzeekanaal als ruimtelijke element**

Het Noordzeekanaal is als ruimtelijk element van belang voor de industrie en ontwikkeling van het gebied. Tegelijkertijd knipt het de IJmond op in een noordelijk en zuidelijk deel. En zorgt het daarmee voor een uitdaging qua bereikbaarheid en maatschappelijke verbinding.

- **Nautische toegangspoort tot de Metropoolregio Amsterdam:**

In Velsen mondt het Noordzeekanaalgebied uit in de Noordzee. Begin 2022 is de Zeesluis IJmuiden officieel in gebruik genomen. De grootste schepen kunnen worden bediend in de Amsterdamse haven / Noordzeekanaal haven. De IJmuidense havens (en de zeejachthaven) liggen nog voor deze sluis, met directe toegang tot zee.

- **Uitgelezen kansen voor offshore wind en waterstofcluster**

Door de ligging aan zee en de monding van het Noordzeekanaal heeft de IJmond een unieke positie. Het gaat dan om de bouw, ontmanteling, vervanging en onderhoud van windturbines op zee, de aanlanding van elektriciteitskabels vanuit die windmolenparken op zee, de benutting van de duurzame energie voor waterstofproductie en het gebruik hiervan door de nabijgelegen maakindustrie. De IJmond is het knooppunt van de energietransitie in de MRA. In het Noordzeekanaalgebied komt in de toekomst de hele waterstofketen bij elkaar, waardoor het hele gebied een unieke kans heeft om de groenste industriezone ter wereld te worden: opwekking (wind op zee), productie (elektrolyse), import (doorvoer brandstoffen), opslag (terminals), transport (waterstofnetwerk en schepen) en verbruik (waterstof als grondstof en brandstof).

- **Techport de eerste groene industrie zone, Techport als Sustainable Industry & Smart Energy**

Het cluster maakindustrie is onderscheidend voor de IJmond in de MRA. Binnen Techport werken bedrijfsleven, onderwijs en overheid samen om innovatie te stimuleren, de aansluiting tussen vraag naar (bijscholing van) technisch personeel en opleidingen te versterken, en de keuze voor technisch

onderwijs te stimuleren. Belangrijke rol daarbij spelen de ontwikkelingen in zaken als ICT, 'big data' en 'smart en sustainable industries', 'smart maintenance' en 'smart energy'.

- **Iedereen doet mee**

Voor de IJmond is het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Werk is daarbij van cruciaal belang. Als slimme werkplaats van de MRA weet de IJmond hoe belangrijk scholing en opleiding daarbij is. Vandaar ook dat met bijvoorbeeld Techport volop wordt ingezet op voldoende en geschoold technisch personeel voor banen in techniek.

- **Tuinbouw van wereldfaam**

De Heemskerkse tuinbouw neemt een unieke positie in binnen de provincie Noord-Holland en de MRA Agri & Food. Het betreft hier één van de vijf tuinbouwconcentratiegebieden in Nederland. In landschappelijk opzicht vormt dit gebied een waardevolle overgang van duinen naar droogmakerij en het fungeert als een groene buffer tussen de mooie woongebieden en industriële activiteiten langs het Noordzeekanaal. In het gebied is sprake van een hoge concentratie van innovatieve tuinbouw en sierteelt, en daarmee levert het een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid.

- **Cultuur, recreatie en toerisme**

De inbedding in fraaie landschappen van kust, duinen, binnenduinrand en recreatiegebied zorgt voor recreatie en toerisme met karakter. Zo heeft de IJmond verschillende stranden met elk specifieke karakteristieken en kwaliteiten. Het RAUM is daarbij een stevig samenwerkingsverband. Jaarlijks meren er zo'n 50 cruiseschepen aan in de IJmondhaven. De Bazaar in Beverwijk is een landelijke trekpleister, en de vrijdagmarkt van Heemskerk is één van de aantrekkelijkste markten van Nederland. De IJmond heeft bovendien een grote verscheidenheid aan evenementen.

Er zijn ook belangrijke cultuurhistorische elementen in het landschap, zoals de Lunetten, de bunkerzone (Atlantic Wall) in de duinen en de nieuwe waterlinie (Stelling van Amsterdam), kastelen en landgoederen. Met Heemskerk 'Zee van Tijd' en 'Rauw aan Zee' van Velsen zetten we in op bestemmingsmarketing.

- **Bereikbaarheid**

Door de bereikbaarheid van de IJmond via de A9 en A22, de N208, N246 en N202, het spoor, de havens en het Noordzeekanaal is de IJmond een belangrijk logistiek transitiepunt. De bereikbaarheid staat echter onder druk en is ook kwetsbaar. Denk aan de vertragingen op de A9-corridor tussen Alkmaar en Badhoevedorp, de vertragingen op de A22 en de bereikbaarheid van Haarlem/Amsterdam en Velsen/IJmuiden, de tunnels onder en de ponten over het Noordzeekanaal en het verlies van een deel van de Intercity-status van het station Beverwijk. De bereikbaarheid van de IJmond verdient meer aandacht en investeringen, zowel vanuit bereikbaarheids- als gezondheids- en leefbaarheidsperspectief. Daarbij zijn openbaar vervoer en fietsnetwerken cruciaal. Samen met het bedrijfsleven zetten we onder de noemer 'IJmond bereikbaar' in op duurzame en gezonde mobiliteit.

- **Klimaatadaptieve ingerichte openbare ruimte**

In de IJmond en specifiek Heemskerk zetten we stevig in op klimaatadaptieve maatregelen. Waterberging onder wegen, wateropvang in het buitengebied en in de duinen.

- **De leefomgeving staat onder druk**

De (economische) groei en ontwikkeling heeft de IJmond veel gebracht, maar heeft ook een keerzijde. Het is ruimtelijk vol en druk en de belasting door o.a. luchtkwaliteit- en geluidsbelasting, afkomstig van industrie en mobiliteit, heeft in delen van de IJmond tot schade aan de gezondheid van inwoners én natuur geleid. De leefomgeving staat onder druk en we lopen zonder verbetering van leefkwaliteit tegen grenzen aan als het gaat om ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Natura 2000, industrie, windmolens, aanvliegroutes van Schiphol, BPL, etc. zorgen voor stevige beperkingen in ruimte voor de diverse opgaves die we hebben. Het verbeteren van de leefomgeving in de IJmond is daarom een randvoorwaarde.

Wat hebben we te bieden?
Onze bijdrage op MRA-schaal

Knooppunt voor energietransitie (smart energy hub NZKG)

- De aanlanding van de op zee geproduceerde energie wordt in de IJmond gerealiseerd. De IJmond is de 'groene stekker' van de MRA. Dit biedt kansen voor directe koppeling met grote energiegebruikers en bedrijven in de maakindustrie in de MRA, zoals Tata Steel, die vanaf de windparken op zee gevoed kunnen worden. Daarnaast vormt de IJmond ook het 'stopcontact' voor wind op zee. Dit brengt wel extra ruimtelijke-, gezondheids- en milieuvraagstukken met zich mee waar we aandacht voor vragen.
- De IJmond is dé uitvalsbasis voor de offshore wind. De nabijheid van bestaande en nog te bouwen windmolenparken op zee en de open zeehaven maken dat de IJmond een uitgelezen positie heeft voor de bouw, de ontmanteling en het onderhoud van windturbines.
- In het NZKG, met de IJmond als strategisch gelegen locatie, kan de hele waterstofketen bij elkaar komen: Opwek (Wind op zee), Productie (Elektrolyse), Import (Doorvoerhaven brandstoffen), Opslag (Terminals), Transport (via het waterstofnetwerk (leiding) en schip) en Verbruik (waterstof als grondstof en als brandstof)
- De IJmond is een strategisch gelegen locatie voor een waterstof-hub; het omzetten en opslaan van duurzame energie uit wind in waterstof, zodat de energie vervolgens voor diverse nuttige doeleinden kan worden ingezet. Ook voor de productie van energie uit water is de IJmond strategisch gelegen bij de monding in zee van het Noordzeekanaal.
- Met deze kansen en strategische ligging heeft de IJmond een cruciale rol in de MRA (of in regionale en nationale) voor de transitie van fossiele naar duurzame energiebronnen.
- Het Just Transition Fund biedt het bedrijfsleven in de IJmond financiële mogelijkheden om de inzet op de energietransitie te versnellen.

Slimme duurzame werkplaats

- De (maak)industrie is een drijvende kracht voor de economie en de werkgelegenheid. De maakindustrie in de IJmond innoveert sterk en biedt veel toegevoegde waarde. De IJmond is de slimme werkplaats van de MRA. Het speelveld is Nederland, Europa en de wereld.
- De (maak)industrie zit in een transitie naar duurzame industrie (zoals groen staal met waterstof). De industrie zet zichtbaar stappen die zorgen voor een schonere productie en daarmee het verbeteren van de gezonde leefomgeving. Met Techport (bedrijfsleven, onderwijs en overheid) lopen we voorop in de slag naar 'smart industries en smart energy', het benutten van ICT en big data. Er zijn belangrijke connecties met andere plekken en clusters in de MRA, zoals het Sciencepark in Amsterdam. Techport versnelt de verduurzaming en energietransitie van de industrie in de IJmond.

Bijzondere woonmilieus

- De IJmond biedt een grote verscheidenheid aan woonmilieus die van bijzondere toegevoegde waarde zijn voor de vraag in de MRA. Van wonen in het groen en dorps wonen tot stedelijk wonen. Het bijzondere karakter van de woonmilieus in de IJmond zit bijvoorbeeld in de betaalbaarheid, de ligging in en nabij groen, open landschap en de kust en de goed te bereiken voorzieningen in de IJmond zelf en daarbuiten. Gevoel van buiten wonen, maar toch dicht bij het centrum. Door de ligging aan duinen en binnenduintrand heeft de IJmond uitzonderlijk hoogwaardige groene woonmilieus. Denk bij deze voor de MRA aanvullende woonmilieus bijvoorbeeld aan de landgoederen en de groene woonmilieus.
- De IJmond vervult haar rol en verantwoordelijkheid bij de polycentrische ontwikkeling van de MRA en wil in dat kader voldoen aan de woningbehoefte in de regio. De IJmond intensificeert hiertoe de woningbouw. De gemeenten willen zich ook inspannen om de druk op de woningmarkt in de regio te verlagen. Toevoeging vindt binnenstedelijk plaats -veelal ook in de wederopbouwwijken- en kent daarmee diverse uitdagingen. Grootschalige woningbouwontwikkelingen vinden daarnaast plaats binnen de Spoorzone (West en Bazaarterrein) van Beverwijk en Pont tot Park in IJmuiden. Een gezonde woningmarkt is ook een succesfactor voor de economische activiteiten in de regio.

- Gegeven dat alle ruimtelijke en maatschappelijke opgaven zijn weerslag vinden in de IJmond zijn we een aantrekkelijk gebied om te experimenteren met nieuwe woonvormen, duurzaamheid, circulaire economie etc.

Unieke landschappen

- De IJmond ligt aan de Noordzeekust en is ingebed in fraaie landschappen van kust, duinen, binnenduinrand, landgoederenzone, getijdenlandschap Oer-IJ en recreatiegebied Spaarnwoude Park. Deze landschappen – en de zones van rust die ze meebrengen – in de westflank zijn onderscheidend in de MRA. Zo is het Nationaal Park Zuid-Kennemerland het enige nationale park in de MRA.
- Met al deze verschillende landschappen is de IJmond een regio waar het goed wonen en ontspannen is.
- De IJmond heeft verschillende stranden met elk specifieke karakteristieken en kwaliteiten. Van rustig in Heemskerk tot sportief in Wijk aan Zee en IJmuiden.
- Verder zijn er fiets- en wandelnetwerken aangelegd die zowel de bewoners als de bezoekers van de MRA uitnodigen tot het beleven van de omgeving.

Wat helpt ons?

Wat vragen we aan onze MRA-partners

Het helpt ons als MRA-partners onze bijdrage op MRA-schaal zien, en de punten steunen waarop wij ons verder willen versterken en ontwikkelen:

- **Ruimte en wonen**

Transformatie en herstructurering van verouderde wijken, verouderde woningen, met sociale – en veiligheidsproblematiek.

De IJmond kent veel naoorlogse bouw en heeft daarmee een verouderde woningvoorraad die niet voldoet aan de eisen van deze tijd. Transformatie en herstructurering biedt kansen om te verdichten.

Realiseren energietransitie met aandacht voor werkgelegenheid

Om de energietransitie vorm te geven en ruimte aan (nieuwe) werknemers te bieden moeten we slim omgaan met de beschikbare ruimte. Het toevoegen van woningen, aandacht voor de bereikbaarheid en duurzame mobiliteit zijn hierin van belang om de opgave van de energietransitie te bereiken.

Gesprek over het BPL om kwalitatief woonruimte toe te voegen in het buitengebied.

Binnenstedelijk is de ruimte schaars. Zonder afbreuk te doen aan de leefbaarheid is het toevoegen van woningen gelimiteerd. Daarnaast is de ruimte in de ondergrond ook steeds vaker een beperking. In het kader van 'Water en bodem sturend' wordt de claim op de ondergrond steeds groter.

Om dit te realiseren vragen we ondersteuning om subsidies te krijgen t.b.v. differentiatie in woonmilieus. Expertise en menskracht. Ruimte om te experimenteren in Heemskerk met woonconcepten die schaalbaar zijn naar groot stedelijk gebied. Middelen om te verdichten en te versterken. De uitdaging ligt hierbij sterk op het borgen van een goede en gezonde leefomgeving met voldoende groen, water.

- **Bouwen en verduurzamen van woningen**

De IJmond zet in op het verduurzamen van de bestaande (sociale) bouw met budgetten voor stedelijke vernieuwing van rijk en provincie.

Beverwijk en Velsen zetten verder in op de bouw van aanzienlijke woningaantallen in de komende 25 jaar. Dat is niet alleen van belang voor woningzoekenden in de IJmond, maar ook voor de hele MRA. De plannen "Van Pont tot Park" en "Spoorzone-West en Bazaar" zijn hiervan voorbeelden. De bouw van woningen op het Bazaarterrein met de daarbij behorende bedrijvigheid en voorzieningen geeft een nieuwe impuls aan Beverwijk en is nodig om het aandeel sociale huurwoningen op peil te houden. Het station in Beverwijk moet hiertoe ook aan de Oostkant worden opgesteld.

Kiezen voor brede welvaart in de MRA;

Kiezen voor brede welvaart en mensen en de menselijke maat centraal stellen. Daarbij past een koers naar een duurzame en inclusieve economie, met balans tussen economische groei, sociale cohesie en milieukwaliteit.

- **Werken aan een gezonde leefomgeving**

In de IJmond is een gezondere leefomgeving prioriteit. De milieudruk op de omgeving is dusdanig hoog dat de gezondheid in delen van de IJmond onder druk staat. Gezamenlijk met rijk, provincie en MRA moeten we maatregelen nemen voor een gezondere leefomgeving. Bijvoorbeeld het verduurzamen van Tata Steel, verminderen van het geluid en de uitstoot van de A22 en A208, realiseren structurele 2^e pont, aanleg van de zogenaamde Velserverschakeling, betere milieuregelgeving, versterking van het groen en het stimuleren van meer openbaar vervoer.

- **Ontwikkelingen knooppunt van energietransitie**

In de IJmond komen ontwikkelingen op het vlak van energietransitie bij elkaar. Het gaat dan om de offshore wind; bouw en onderhoud van windmolenparken op zee (Nederlandse en Britse), waterstof; aanlanding energiekabels van zee op land, omzetten van duurzame (wind)energie in een vorm die op andere tijden en locaties te benutten is. Om de potenties van dit knooppunt van energietransitie in de MRA ten volle te benutten moeten we dit op de MRA agenda zetten en lobbykracht benutten. Met steun van de nationale overheid en EU kunnen we dit gezamenlijk tot volle wasdom brengen. De aanleg van en investering in de Energiehaven is van belang om op de energietransitie in te kunnen spelen. Daarnaast zijn er vooral gebiedsinvesteringen nodig voor het verbeteren van de leefomgeving, voor het beschikbaar stellen van de benodigde (milieu)ruimte en het verduurzamen en versterken van de regionale economie van de IJmond.

Versterken en beter bekend maken van Techport

De maakindustrie maakt een slag van 'smart industries' naar 'smart energy', met innovaties en het benutten van ICT en big data. Dit vraagt om meer samenwerking rondom innovatie en –naast voldoende technisch personeel- ook om ander type personeel. Met het samenwerkingsverband Techport – een trippel helix van bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek en overheid – zijn in de afgelopen periode belangrijke stappen gezet in zowel het faciliteren en bevorderen van innovatie als in het matchen van het opleiden van en de vraag naar technisch personeel. Mooi voorbeeld daarvan is het fieldlab, waarin onderwijs, innovatie en ondernemen samenkomt. Er komt een Techport Innovation Center; een fysieke plek in de IJmond waarin dit alles kan samenkomen. De samenwerking met Sciencepark Amsterdam is een goed voorbeeld van de nauwe banden tussen bedrijven uit verschillende sectoren en kennisinstellingen. We willen hier nog meer uithalen, en daarvoor moeten relaties tussen bedrijven onderling en met kennis- en onderwijsinstellingen in de MRA worden versterkt en uitgebreid. We willen inzetten op een doorlopende leerlijn van basisonderwijs tot mbo, hbo en universitair op het gebied van techniek. En daarmee aansluiten op de behoefte in de arbeidsmarkt. Het opzetten van een duurzaamheidscampus voor technische scholing behoort hier ook toe.

- **Versterken landschap en landschapsverbindingen**

Het landschap van de westelijke MRA heeft unieke kwaliteiten, maar staat onder zware stedelijke druk. Met de forse toename van het aantal inwoners en toeristische bezoekers in de MRA neemt de recreatieve druk op het landschap van de MRA evenredig sterk toe. Naast het bieden van recreatiemogelijkheden, rust en ruimte heeft het landschap steeds meer cruciale functies voor de MRA als geheel te vervullen, zoals inspelen op de klimaatverandering door water op te vangen in natte periodes en water vast te houden voor droge periodes, zorgen voor voldoende schoon en zoet water, biodiversiteit, erfgoed, CO2-reductie en duurzame voedselproductie. Investeringen in het landschap en de verbindingen tussen de grotere groengebieden zijn van cruciaal belang om aan al deze functies invulling te kunnen geven. Hier moet in regionaal verband verder aan worden gewerkt in de NOVEX MRA en NOVEX NZKG en met de regiogemeenten en provincie.

Recreatie en toerisme in de IJmond

De ligging in fraaie landschappen van kust en duinen biedt de IJmond veel kansen voor recreatie en toerisme. Die liggen bij de verschillende stranden met elk een onderscheidend karakter. Van het meer op activiteiten gerichte stranden bij de pieren en Wijk aan Zee tot het schoonste en groenste strand van Noord-Holland in Heemskerk. Maar ook in de recreatieschappen RAUM en Spaarnwoude en op de Beverwijkse Bazaar. Jaarlijks meren er zo'n 50 cruiseschepen aan in de IJmondhaven. De IJmond is met haar brede toeristisch-recreatief aanbod, historie met kastelen en landgoederen voor de (cruisevaart) bezoekers aan Amsterdam een aantrekkelijke regio om te komen verkennen en daarmee een deel van de toeristische druk van Amsterdam op te vangen. De opvang van een deel van de cruisevaart uit Amsterdam (maximaal 70 calls) zou hier bij passen.

Natuurgebieden

De IJmondgemeenten grenzen aan Natura 2000 gebieden. De kwaliteit van de natuur gaat sterk achteruit. Daarom is bescherming, nieuwe natuur en spreiding van de recreatie over de aangrenzende groene gebieden nodig. Verbeteren van de bereikbaarheid van de recreatieve gebieden voor de inwoners van de MRA behoort hier ook toe. Voor verbindingen met de stad zijn aangename groene fiets- en wandelroutes nodig met duidelijke bewegwijzering en verminderen van de barrierewerking van spoor- en snelwegverbindingen.

Cultuurhistorische belangrijke elementen moeten worden beschermd en versterkt.

Werken aan goede bereikbaarheid

De onderscheidende en onderling aanvullende inbreng van de verschillende deelregio's maakt de MRA zo bijzonder. Maar alleen als we deze kwaliteiten richting de toekomst goed borgen, functioneert de MRA als sterke metropoolregio voor haar inwoners. Voor de IJmond geldt dus dat een goede bereikbaarheid naar andere deelregio's van cruciaal belang is om haar bijdrage te leveren aan de MRA als geheel. Daaruit vloeit onze ambitie voort: *'vanuit elke kern in de IJmond in 30 minuten te kunnen zijn in economische centra als Amsterdam centrum, Zuid-as en Schiphol'*.

Voor het gehele vervoersysteem van de MRA is het cruciaal dat de 'A9-corridor' wordt versterkt, inclusief de tunnels onder het Noordzeekanaal als bepalende schakels hierin. Dit is ook beschreven in de Omgevingsvisie van de provincie Noord-Holland. Het belang van deze corridor neemt toe. De A9 wordt steeds meer een alternatief voor het dichtslippen van de ring A10, zodra een deel van de circa 70.000 woningen in Havenstad dan wel andere bouwprojecten in Amsterdam-west en Zaandam zijn opgeleverd. Kortom, voor het functioneren van het vervoersysteem van de gehele MRA is het cruciaal dat de 'A9-corridor' (dus weg- en ov-verbindingen) door de IJmond verder versterkt wordt en de overlast van de A22 voor de omgeving wordt verminderd

Het mobiliteitssysteem in de IJmond krijgt te maken met drie grote ontwikkelingen.

- Grote autonome groei en woningbouw, dus meer mensen en verkeersdruk
- Hoge uitstoot van schadelijke stoffen, met negatieve gevolgen voor de gezondheid, bouwplannen en het klimaat
- Veranderend mobiliteitsgebruik: nieuwe types voertuigen en ander gebruik van voertuigen, door bijvoorbeeld elektrificatie en vergrijzing.

Al deze ontwikkelingen vragen om een ander verkeerssysteem. Nieuwe voertuigtypes en de verwachte toename in drukte willen we opvangen. Duurzaam, veilig, gezond en toegankelijk zijn daarbij belangrijke randvoorwaarden. Omdat de verandering zo snel gaat, moeten we bovendien snel beginnen om de IJmond bereikbaar, verkeersveilig, en gezond te maken en te houden. Het gaat om alle vormen van vervoer: over de weg, op de fiets en in het OV.

Daarnaast is sprake van een afkalving van maatschappelijke voorzieningen in de IJmond. Buslijnen zijn afgeschaald boven het kanaal, de tweede pont is uit de vaart en er stopt in 2024 geen intercity in Beverwijk.

Als regio hebben de drie gemeenten samen hetzelfde schaalniveau als Zaanstad, Haarlemmermeer of Haarlem. Wij gunnen onze inwoners een robuust en duurzaam mobiliteitssysteem. Wij stellen als IJmond daarom de volgende ambities:

- *Het verbeteren van de bovenregionale, regionale en lokale bereikbaarheid over de weg*

Bij knooppunt Velsen komen de A9, A22, en A208 samen. Vanuit de A208 is nu geen verbinding naar de A9. De aanleg van de Velserversbinding, die het knooppunt volledig maakt, is nodig om de regio in de toekomst bereikbaar te houden. De eerste stap hierin is dat een quickscan wordt opgestart, waarvan de uitkomsten gebruikt kunnen worden om een formeel MIRT en SBaB traject te kunnen starten.

- *Afwaarderen A22*

De rijksweg A22 bedient voornamelijk lokale bestemmingen en loopt rakelings langs het binnenstedelijk gebied in de noordelijke IJmond. De leefbaarheid (luchtkwaliteit en geluidshinder) rond dit gebied staat

onder druk en daarnaast ligt er in dit gebied een binnenstedelijke bouwopgave: de Spoorzone-ontwikkeling in Beverwijk. Het is nodig om het afwaarderen van de A22 van 100km/u naar 70 of 80km/u én een extra aansluiting (toe- en afrit) op de A22 ter hoogte van de wijk Broekpolder te onderzoeken in het kader van de ontwikkelingen en de leefbaarheid in dit gebied.

- *Verhogen van de vaarfrequentie van de IJmondpont bij Velsen naar 6x per uur*

De IJmondpont is in de regio de enige reële oversteek over het Noordzeekanaal voor fietsers en voetgangers. Als essentiële schakel in het regionale fietsnetwerk moet de dienstregeling versterkt worden om actieve en duurzame mobiliteit in de regio te behouden en te versterken.

- *Kennemerlijn en Intercitystation Beverwijk*

In 2024 stopt er geen intercity in Beverwijk. Daarmee staat de bereikbaarheid van de noordelijke IJmond onder druk en stappen treinreizigers over op de eigen auto. Dit heeft nadelige gevolgen voor de luchtkwaliteit, gezondheid, verkeersdruk en klimaat. Wij moeten als westflank van de MRA regio gezamenlijk optrekken in het opwaarderen van de Kennemerlijn, zodat Beverwijk weer een volwaardig intercitystation wordt.

- *Verbeteren van de busbereikbaarheid.*

De frequentie van het busverkeer in het concessiegebied boven het Noordzeekanaal is nu te laag om aantrekkelijk te zijn voor de reiziger. Om de reiziger (terug) in het OV te krijgen moet er naar gestreefd worden dat buslijnen die onderdeel vormen van de ketenmobiliteit (ook buiten de spits) een ritfrequentie hebben van minimaal 2x/uur.

- **Bedrijventerreinen**

We werken in de MRA aan voldoende en passende werklocaties in de Metropoolregio. Op verschillende plekken in de IJmond zetten we in op het versterken, verkleuren en toekomst bestendig maken van bedrijventerreinen. Aandacht voor goede verbindingen, verduurzamen van bedrijven en beschikbaarheid van voldoende en juiste arbeidskrachten is hier van belang.